

Soạn bài Nghị luận về một hiện tượng đời sống - Ngữ văn lớp 12

I. Tóm tắt lý thuyết:

1. Tìm hiểu đề và lập dàn ý

a. Tìm hiểu đề

- Vấn đề nghị luận: cách sử dụng "chiếc bánh thời gian" của thanh niên hiện nay.
- Các dẫn chứng minh họa có thể lấy từ đời sống hoặc những tấm gương trong sách báo.
- Các thao tác lập luận: phân tích, chứng minh, bác bỏ, bình luận ...

b. Lập dàn ý

- Mở bài: Giới thiệu hiện tượng cần nghị luận.
- Thân bài:
 - + Tóm tắt việc làm của Nguyễn Hữu Ân: anh dành hầu hết thời gian của mình cho những người bị ung thư giai đoạn cuối.
 - + Phân tích hiện tượng Nguyễn Hữu Ân: thể hiện đức tính tốt đẹp, lối sống đẹp, có ích cho xã hội của thanh niên hiện nay. Hiện tượng này có ý nghĩa giáo dục rất lớn đối với thanh thiếu niên.
 - + Biểu dương việc làm của Nguyễn Hữu Ân, khẳng định trong xã hội hiện nay có rất nhiều bạn trẻ cũng đã và đang có suy nghĩ đẹp, hành động và lối sống đẹp cho xã hội (dẫn chứng cụ thể bằng các tấm gương, các phong trào có ý nghĩa của thanh thiếu niên ...)
 - + Bên cạnh những thanh niên "người tốt việc tốt", vẫn có một bộ phận thanh niên sống tiêu cực: vô cảm, lãng phí thời gian vào những trò chơi vô bổ...
- Kết bài: Bài học rút ra cho bản thân từ hiện tượng bàn luận.

2. Cách làm bài nghị luận về một hiện tượng đời sống

- Nghị luận về một hiện tượng đời sống là bàn về một hiện tượng, một vấn đề có ý nghĩa đối với đời sống, xã hội.
- Bài nghị luận cần nêu rõ hiện tượng, phân tích mặt đúng – mặt sai, lợi – hại, chỉ ra nguyên nhân và bày tỏ thái độ, ý kiến nhận định của người viết.
- Sử dụng thao tác lập luận phù hợp, cần chọn góc độ riêng để bàn luận nhằm nêu lên những suy nghĩ của riêng mình.

II. Luyện tập

Soạn bài Nghị luận về một hiện tượng đời sống - Ngữ văn lớp 12

Câu 1.

a. Trong văn bản trên lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc bàn về hiện tượng gì trong đời sống? Hiện tượng ấy diễn ra trong thời gian nào?

b. Tác giả đã sử dụng những thao tác lập luận nào để bàn về hiện tượng nói trên?

c. Cách dùng từ, viết câu, diễn đạt độc đáo trong văn bản có tính thuyết phục cao ở những điểm nào?

Trả lời:

a. Trong văn bản trên, Nguyễn Ái Quốc bàn về hiện tượng trong đời sống đó là sự lãng phí thời gian của thanh niên An Nam, sống không có lí tưởng, mục đích, thiếu nghị lực, chí tiến thủ, chỉ biết vui chơi, hưởng thụ cá nhân mà không biết học tập cho bản thân, cho nước nhà, cho dân tộc. Hiện tượng này diễn ra vào những năm đầu thế kỉ XX tuy nhiên với hoàn cảnh xã hội nước ta ngày nay, hiện tượng ấy vẫn còn tồn tại.

b. Tác giả đã sử dụng các thao tác lập luận: phân tích, so sánh, bình luận.

- Thao tác phân tích: Thanh niên đi du học còn mãi chơi bời, "không làm gì cả", họ sống "già cỗi", thiếu tổ chức, rất nguy hại cho tương lai đất nước.

- Thao tác so sánh: so sánh với thanh niên Trung Hoa chuyên cần, học tập chăm chỉ.

c. Cách viết của Nguyễn Ái Quốc rõ ràng, trong sáng, lập luận chặt chẽ, giọng văn tâm huyết, đầy thuyết phục.

Câu 2. Anh/chị suy nghĩ gì về hiện tượng "nghiện" ka-ra-ô-kê và in-ter-nét trong nhiều bạn trẻ hiện nay?

Lập dàn ý cho bài viết của mình.

Trả lời:

Dàn ý tham khảo:

a. Mở bài:

Ka-ra-ô-kê và in-ter-nét là một trong những trò giải trí đặc biệt được nhiều bạn trẻ ưa thích hiện nay; đến mức có thể gọi là "nghiện".

b. Thân bài:

- Giải thích:

Soạn bài Nghị luận về một hiện tượng đời sống - Ngữ văn lớp 12

+ Karaoke là hình thức giải trí mang tính văn hóa, giúp ta giải bớt căng thẳng trong một ngày học tập làm việc mệt mỏi, vất vả. Đó còn là một cách thắt chặt tình thân giữa bạn bè, đồng nghiệp, người thân.

+ Internet ngoài việc giải trí, còn cung cấp thêm nhiều kiến thức bổ ích, giúp ta tiếp cận được với kênh thông tin đa dạng, nhanh, tiện lợi. Đó cũng là cách nâng sự tiếp cận của con người với công nghệ hiện đại.

- Bàn luận vấn đề:

+ Tác dụng tích cực và tiêu cực của karaoke và internet: Ham thích karaoke và internet cũng có mặt tích cực, có lợi ích nếu như bạn có mục đích lành mạnh, tốt đẹp và biết sử dụng hợp lí thời gian.

+ Thực trạng của vấn đề này trong giới trẻ hiện nay.

+ Nguyên nhân của hiện tượng “nghiện” ka-ra-ô-kê và in-ter-nét.

+ Những hậu quả của hiện tượng này: "Nghiện", ham thích quá thành tật xấu, bỏ bê việc học tập, thậm chí hư hỏng do không kiểm soát được ham thích của mình.

+ Thái độ đúng đắn cần có của thanh niên trước hiện tượng nay là gì.

- Mở rộng vấn đề và liên hệ bản thân.

c. Kết bài

Bày tỏ suy nghĩ riêng của mình, kêu gọi mọi người (nhất là các bạn học sinh) biết làm chủ trước những cám dỗ của những trò chơi giải trí trên.